

ובזה נוכל להבין עוד מימרת ר' שמלאי שם בסנהדרין [דף צ"ח ע"ב]
 דרש ר' שמלאי מאי דכתיב [עמוס ה' י"ח] הוי המתאווים את יום
 ה' למה זה לכם יום ה' הוא חשך ולא אור משל לתרנגול ועטלף שהיו
 מצפין לאור, א"ל תרנגול לעטלף אני מצפה לאורה שאורה שלי הוא
 ואתה למה לך אורה וכו' פירש"י שאורה שלי היא שיש לי עינים לראות
 ונמצאתי נהנית בה, כך ישראל מצפין לגאולה שיום ה' יהיה להם אור
 אבל האומות למה מקוים אותו הרי הוא להם חשך ולא אור עכ"ל רש"י.
 ועיי"ש עוד בגמרא. וז"ש ר' שמלאי במעלת התורה, הוא אורה, ושעל
 ידה נזכה לאור חדש על ציון אור הגנוז ונעלה, בעת הגאולה, וכנ"ל,
 אמנם טעם אור התורה לא ישיגו רק ישראל עם קרובו. ולא עשה כן
 לכל גוי ומשפטים בל ידעום. ולא ישיגו טעם התורה כי נעים. וכאשר
 יאמר משל הקדמוני בשם גאון אחד וצדיק ז"ל לאשר יעקב ועשו חלקו
 בנחלת שני עולמות, עולם הזה לקח עשו. ויעקב לקח לו עולם הבא

שיח דברי מהדורא תניינא תורה

ויעקב איש תם יושב אהלים של תורה בהתמדה רבה וכמו דמצינו בש"ס מגילה [דף י"ז ע"א] שנשמן בבית עבר י"ד שנה ולמד שמה וכן במד"ר [ריש פרשת ויצא] מה שעסק שם בבית לבן ובשדה כל אלו הלילות כ' שנים (והמליץ הגאון הנ"ל) ויהי היום עשה יעקב סעודת מרעים לשמחת סיום מסכת בבא קמא (וכדאמרינן ביומא [דף כ"ח ע"ב] ובסוף קידושין שאפילו עירובי תבשילין קיים אברהם אבינו עד שלא ניתנה וה"ה כל מצות דרבנן, ושתי כליותיו היו נובעות כשתי מעיינות כדאמרינן במד"ר [ב"ר פס"א א'] וזהו למד אברהם את בנו יצחק ואחריו ליעקב תורה שבעל פה גם כן) וישב בסעודה לעת ערב עם אחוזת מרעיו הלומדים תורת ה' ואמונתו ובביהמ"ד היה חם והבית מלא אורה וששים ושמחים ואוכלים ושותים והנה עשו אחיו בא מצידו אשר רדף ביער אחרי חיות להציד ציד להביא ולא מצא אז אפילו ארנבת והוא עיף ורעב וצמא וישא על כתפו הקנה רובה של ברזל משא כבידה וילך לעת ערב מן היער לביתו דרך חלון הביהמ"ד וירא דרך ארובות הבית את העונג ושמחה אשר שמה ויבא אל תוך הבית ויאמר. הוי אחי רמיתני. הכי זהו עולם הזה שלי להתגורר ולרוץ אחרי צידה ביערים ובקור ברעב וצמא וטירתא רבה כזו ואתה יושב ושונה ועוד תעשה סעודות ושמחות הלא לך לקחת העולם הזה וגם העולם הבא ויענהו יעקב אבינו אל תרגיז עלי אחי אולי תחפוץ לקחת תבל בשמחתינו וגם בחלק עולם הבא לישב וללמוד מעתה מה טוב ומה נעים ודבר בעתו מה טוב עתה נתחיל מסכת בבא מציעא בא ולמד עמנו והנה עשו החל ללמוד בדרך הבתנה הגמרא עם התוס' וירא כי עמוק הוא מני שכלו ומוחו (של הערל) לא ישיגו וירץ מתוך הבית כבורח מן הארי עכ"ל הנ"ל במליצת אמת כי המה ערלי לב וערלי בשר ולא ישיגו עריבות נעימות ידידות מתיקות של התורה וכמ"ש בתפארת בנים (לאאמו"ר הגה"ק זי"ע) עה"ת ומועדים [בליקוטי אמרים] עה"כ [משלי ל"א י"ח] טעמה כי טוב סחרה (כאשר משיגים טעם הנחמד של התורה אז) לא יבכה בלילה נרה (לא יוכלו לכבות הנר רק מפני חשקות התורה עוסקים בה לילה כיום יאיר) עכד"ה. וז"ש ר' שמלאי שפיר המשל של

דברי מהדורא תניינא תורה שיט

התרנגול והעטלף שניהם היו מצפים לאורה ואמר לו התרנגול לעטלף למה אתה מצפה לאורה הרי אין לך עינים לראות היינו שלא תשיג התורה בשכלך ודעתך את הטוב הגמור אשר בה ואשר על ידה נזכה לגאולה במהרה בימינו כנזכר. אמנם נודעו דברי רז"ל [יבמות ק"ט ע"ב] שכל מי שאין לו אלא תורה אפילו תורה אין בו וכמ"ש בספר בית אהרן להה"ק מהר"א מקארלין זי"ע כי בגן עדן לעולם הבא ירצו ליתן לאחד גן עדן היכל ששם מתפללים בלהבת אש קודש ולא יבין איש הזה מה זהו גן עדן לאשר בחייו לא הורגל בעבודה זו ולא הרגיש בה מנועים טובה (והוא ענין שכר מצוה מצוה כנודע ואכמ"ל). אמנם כן הוא כנ"ל כמו העטלף שיתנו לו אורה כנ"ל שאין לו עינים לראות ולב לדעת וכן לעניננו. אם ח"ו לא נשים אל לבבנו נשכבה בבשתנו. וחלילה להיות מהקוטפים מלוח עלי שיח למהר התפלה כדי לילך מיד לאכילת דבר יום ביומו. ובפרט שלא לדבר בעת התפלה רק נועם רגש קודש יהיה בלבינו בעת התורה והתפלה. יחדיו יהיה עולה לשמי מעלה. לנורא תהלה. תוך אמוני עם סגולה, ועל ידי זה נזכה במהרה בימינו לגאולה. ולפי מ"ש בזה כי נתקנא עשו על אחיו יעקב בלימוד התורה ואך הוא בעובי גשמיותו לא יוכל להשיג וכדברי ר' שמלאי במשל העטלף וכו' על פי זה י"ל ר' שמלאי לשיטתו בריש מסכת עבודה זרה [דף ב' ע"א] שדרשו ואיתימא בשם ר' שמלאי לעתיד לבא מביא הקב"ה ספר תורה ומניחו בחיקו ואומר למי שעסק בה יבא ויטול שכרו מיד מתקבצין ובאין אומות העולם וכו' כו' וכולם לא עשינו אלא בשביל ישראל כדי שיתעסקו בתורה וכן ישיבו פרס וכו' עיי"ש ששייב להם הקב"ה אשר לא כן הוא כי כל מה שעשיתם רק לצורך עצמיכם הוא והיינו כשיראו אור שבחה של תור"ה לעתיד לבא שרק מי שעסק בה יבוא ויטול שכרו על כן יתקנאו בישראל ויאמרו שעשו רק בשביל ישראל שיעסקו ישראל בתורה והקב"ה באמת יכחיש אותם כנזכר. וכן ראיתי עוד לחזק את לבבנו מדברי ר' שמלאי במעלת התורה ולומדיה עד שהחזיק כ"כ למעלה גם בכח התלמיד כדאמרינן בש"ס מועד קטן [דף ט"ז ע"ב וי"ז ע"א] א"ר יעקב בר אחא א"ר שמלאי